gemeente
Haarlemmermeer

raadsvoorstel

Onderwerp	Opheffing openbare basisschool de Zilvermeeuw in Lisserbroek
Portefeuillehouder	Marjolein Steffens-van de Water
Steller	Frieda Coppens
Collegevergadering	14 december 2021
Raadsvergadering	
Raadsvoorstelnummer	2021.0003065

1. Voorstel

Collegebesluit(en)

Het college besluit de raad voor te stellen om:

1. in te stemmen met het besluit van SOPOH om de openbare basisschool de Zilvermeeuw in Lisserbroek per 1 augustus 2022 op te heffen.

2. Samenvatting

Op 11 oktober 2021 zijn we telefonisch geïnformeerd en op 15 oktober 2021 is ons middels een brief van het schoolbestuur Stichting Openbaar Primair Onderwijs Haarlemmermeer (SOPOH) medegedeeld dat zij op basis van de notitie: Onderbouwing voorgenomen besluit opheffing openbare basisschool (OBS) de Zilvermeeuw per 1 augustus 2022 geen andere mogelijkheid zien dan over te gaan tot de opheffing van OBS de Zilvermeeuw in Lisserbroek. OBS de Zilvermeeuw heeft momenteel 74 leerlingen waarvan 25 leerlingen een specifiek aanbod, onderwijs voor hoogbegaafde, volgt. Wij betreuren het dat er opnieuw een openbare basisschool is die gaat sluiten. Omdat het gaat om een openbare school wordt het besluit aan de raad voorgelegd ter instemming.

3. Uitwerking

3.1 Wat willen we bereiken?

We leggen het besluit van SOPOH aan de gemeenteraad voor zodat de gemeenteraad een besluit kan nemen over de opheffing van OBS de Zilvermeeuw in Lisserbroek per 1 augustus 2022.

Wat is de aanleiding?

SOPOH heeft op 4 november 2021 een notitie gestuurd aan de gemeenteraad waarin zij aangeeft dat zij als bestuur tot de conclusie is gekomen om OBS de Zilvermeeuw te sluiten. In deze notitie stelt SOPOH dat met 70 leerlingen de school onder de norm is gekomen die zij hanteert en ook onder de opheffingsnorm van de gemeente Haarlemmermeer. Aangezien de school al meer dan drie jaar onder deze gemeentelijke opheffingsnorm komt mag de bekostiging van de school wettelijk door de Minister van Onderwijs worden beëindigd. Deze beëindiging is in de afgelopen jaren voorkomen doordat bij de Minister een aanvraag is ingediend om gebruik te mogen maken van de uitzonderingssituatie van de gemiddelde grootte systematiek. Omdat de gemiddelde omvang van de scholen die vallen onder het bevoegd gezag van SOPOH voldoende hoog is, is de opheffing van OBS de Zilvermeeuw tot op heden voorkomen. De verdere afname vraagt echter steeds meer van de solidariteit van de andere

scholen. Gelet op het sterk dalende leerlingenaantal, de kwetsbaarheid in personele zin en de zorgen over de kwaliteit en de continuïteit van het onderwijs acht SOPOH het niet langer verantwoord OBS de Zilvermeeuw als zelfstandige school te behouden.

Op 17 november jl. hebben de directeur en de bestuurssecretaris van SOPOH in een gesprek met de portefeuillehouder een toelichting gegeven op scenario's die SOPOH onderzocht heeft om opheffing te voorkomen. Eén van de scenario's was een fusie met de rooms katholieke basisschool (RKBS) de Reiger, de school waarmee OBS de Zilvermeeuw het gebouw deelt. Op OBS de Zilvermeeuw wordt onder andere onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen gegeven. Op RKBS de Reiger wordt dit onderwijs op een andere manier gegeven. De vijfentwintig hoogbegaafde leerlingen van OBS de Zilvermeeuw maken daarom niet de overstap naar RKBS de Reiger. RKBS de Reiger is een buurtschool, de meeste kinderen uit Lisserbroek gaan daarnaartoe vanwege de sociale cohesie. De reguliere leerlingen die uit de Duin en Bollenstreek komen zullen, volgens SOPOH, naar een andere openbare school gaan en niet naar RKBS de Reiger. Er zijn te weinig leerlingen om een fusie te realiseren. Wethouder Steffens heeft SOPOH in overweging gegeven om voor de toekomst openbaar onderwijs in Lisserbroek te blijven aanbieden al is het niet in een aparte school. Eventueel in samenwerking met andere besturen. Het initiatief daarvoor ligt bij SOPOH en is geen verantwoordelijkheid van de gemeente.

Een fusie met andere scholen van SOPOH in de buurt van Lisserbroek is volgens SOPOH ook niet haalbaar omdat er te weinig kinderen zijn die de overstap zouden maken.

Welk doel wordt nagestreefd?
Te zorgen voor voldoende spreiding van openbaar onderwijs in Haarlemmermeer, zoals dit staat beschreven in het Integraal Huisvestingsplan 2019 (IHP), waarbij het uitgangspunt geldt: kleine scholen in kleine dorpen, grote scholen in grote dorpen.

3.2 Wat gaan we daarvoor doen?
Op grond van de gestelde termijn in artikel 159 van de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) moet de gemeenteraad na mededeling van het besluit tot opheffing voor 1 februari 2022 besluiten of het wenselijk is OBS de Zilvermeeuw in stand te houden. Indien de raad dit niet wenst wordt een besluit tot opheffing genomen. Nu het besluit van SOPOH tot opheffing is genomen na 1 augustus en aan de raad is medegedeeld voor 1 januari, in een navolgend jaar, gelden op grond van artikel 159, lid 4 WPO nog wel de volgende voorwaarden:

a. de op te heffen openbare school is binnen 10 kilometer over de weg gemeten niet de enige school waarbinnen openbaar onderwijs wordt gegeven, en
b. de gemeenteraad besluit uiterlijk op 1 februari volgend op de mededeling van SOPOH om in te stemmen met opheffing van de school.

In Nieuw-Vennep staat binnen tien kilometer gemeten over de weg een andere openbare school: OBS 't Joppe. Ook in Lisse staat binnen tien kilometer gemeten een andere openbare school: OBS de Tweemaster, van een ander schoolbestuur. Om OBS de Zilvermeeuw in Lisserbroek te kunnen opheffen per 1 augustus 2022 dient de gemeenteraad voor 1 februari 2022 een besluit te nemen.

Wat zijn de argumenten?
Zoals geschetst door SOPOH blijkt dat het in de praktijk moeilijk is om leerkrachten aan te trekken en te behouden voor een kleine school, zeker in de huidige krappe arbeidsmarkt voor onderwijspersoneel. OBS de Zilvermeeuw heeft dit lopende schooljaar te maken gekregen met

het vertrek van enkele leerkrachten, waardoor de druk op de kwaliteit van het onderwijs is toegenomen.

Een fusie met een andere school vindt SOPOH, zoals hierboven beschreven, geen optie. De populatie van OBS de Zilvermeeuw bestaat voor een groot deel uit leerlingen die onderwijs voor hoogbegaafden volgen. Deze leerlingen (en de broertje(s) en/of zusje(s) hiervan) komen veelal niet uit Lisserbroek. Andere scholen in de buurt van OBS de Zilvermeeuw bieden op een andere manier onderwijs voor hoogbegaafden aan. Dit is anders dan de werkwijze van OBS de Zilvermeeuw (zie toelichting in notitie Onderbouwing voorgenomen besluit opheffing OBS Zilvermeeuw in Lisserbroek per 1 augustus 2022 blz. 8).

Wat zijn de kanttekeningen?
Het risico is dat het openbaar onderwijs in Lisserbroek verdwijnt. In Lisse en in Nieuw-Vennep blijft openbaar onderwijs beschikbaar.

3.3 Wat mag het kosten?
Aan de uitvoering van dit voorstel zijn, naast de beschikbare ambtelijke capaciteit, geen kosten verbonden.

Wat zijn de financiële risico's?
Onze gemeente loopt geen vermeldingswaardige financiële risico's bij de uitvoering van dit voorstel.

3.4 Wie is daarvoor verantwoordelijk?
Het is de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad om te besluiten een openbare basisschool al dan niet in stand te houden. Als de gemeenteraad besluit de school in stand te houden wordt de gemeente bevoegd gezag of schoolbestuur van de openbare basisschool. Binnen het college is de portefeuillehouder Onderwijs het eerste aanspreekpunt.

3.5 Welke overige relevante informatie is beschikbaar?
SOPOH heeft 13 december 2021 per mail wethouder Steffens op de hoogte gebracht van het definitieve besluit tot opheffing van de Zilvermeeuw per 1 augustus 2022 door het College van Bestuur. Diezelfde dag heeft SOPOH het advies van de Medezeggenschapsraad naar de gemeente gestuurd. Door de late toezending van het advies van de Medezeggenschapsraad was het niet mogelijk dit advies te bestuderen en mee te wegen in onze besluitvorming.

Zodra we in het bezit zijn van het advies van de Medezeggenschapsraad inclusief de bijlagen, zenden wij u dit zo snel mogelijk toe.

3.6 Wanneer en hoe zal de raad over de voortgang worden geïnformeerd?
Indien daartoe aanleiding toe is, zal de gemeenteraad worden geïnformeerd.

4. Ondertekening Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,

de loco-secretaris, de burgemeester,

b/a

Michiel Ruis P. van der Meulen Marianne Schuurmans-Wijdeven

b/a

J. nobel

Bijlage(n):

1. Brief SOPOH d.d. 15 oktober 2021 aan de gemeente met voorgenomen besluit tot opheffing van OBS de Zilvermeeuw in Lisserbroek per 1 augustus 2022
2. Brief SOPOH d.d. 4 november 2021 aan de gemeente met verzoek tot opheffing van OBS de Zilvermeeuw in Lisserbroek per 1 augustus 2022
3. Notitie SOPOH: Onderbouwing voorgenomen besluit opheffing openbare basisschool (OBS) de Zilvermeeuw per 1 augustus 2022 d.d. 4 november 2021

Gemeente Haarlemmermeer
T.a.v. wethouder mw. M. Steffens – van de Water
Raadhuisplein 1
Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Brief per mail verzonden: marjolein.steffens@haarlemmermeer.nl

15 oktober 2021

Geachte mevrouw Steffens – van de Water,

Betreft: voorgenomen besluit tot opheffing van een openbare basisschool

Op maandag 11 oktober jl. heb ik de gemeente Haarlemmermeer door middel van een telefonisch contact met mevrouw Frieda Coppens op de hoogte gebracht van het voorgenomen besluit van het College van Bestuur van SOPOH om de openbare basisschool de Zilvermeeuw in Lisserbroek op te heffen per 1 augustus 2022. In reactie op dat bericht heeft u gevraagd om een schriftelijke bevestiging toe te sturen van dit voornemen voorzien van een toelichting daar waar het gaat om de aanleiding en de gevolgen van het besluit tot opheffing en het in dat kader te doorlopen proces. Door middel van dit schrijven voldoe ik graag aan dit verzoek.

Aanleiding

SOPOH werkt aan de hand van een koersplan waarin wordt gewerkt aan de verdere verbetering en versteviging van het onderwijs. Eén van die pijlers is de ontwikkeling naar robuuste, duurzame scholen. Robuuste, duurzame scholen zijn scholen van minimaal 200 leerlingen die tegen een stootje kunnen, goede kwaliteit kunnen leveren, ook als er iemand uitvalt, en groeimogelijkheden bieden.

Ten aanzien van de Zilvermeeuw hebben wij moeten constateren dat niet meer wordt voldaan aan de criteria van een robuuste school en vooral dat er binnen afzienbare tijd - de komende jaren - geen perspectief is op het wel kunnen realiseren van deze criteria.

Het belangrijkste gegeven in dit kader is de terugloop van het aantal leerlingen op deze school. De school had op 1 oktober 2018 nog 118 leerlingen en dat is per 1 oktober 2021 inmiddels gedaald naar 70 leerlingen. De daling van het aantal leerlingen in de afgelopen tijd is ook groter dan was voorspeld in de leerlingenprognose. Geconstateerd moet dan ook worden dat de investeringen in nieuwe onderwijsconcepten, zoals het verzorgen van het hoogbegaafdheidsonderwijs, de daling van het aantal leerlingen niet heeft kunnen stuiten. Deze daling zal ook de komende jaren nog aanhouden omdat het aantal leerlingen dat uitstroomt vanuit groep 8 naar het voortgezet onderwijs groter is dan het aantal leerlingen dat in de laagste groep van de school instroomt.

Uit de leerlingenprognose blijkt verder dat er, ook op de langere termijn, gelet op de demografische ontwikkelingen in Lisserbroek onvoldoende potentieel is om te komen tot een substantiële en duurzame groei van het aantal leerlingen.

De daling van het aantal leerlingen zet de kwaliteit van de school inmiddels ook onder druk. Er moeten combinatiegroepen worden geformeerd waarin tot en met drie leerjaren in één groep worden geplaatst. Dit vraagt veel van de professionaliteit en flexibiliteit van de leerkracht waarvan sowieso al wordt verwacht dat hij of zij binnen de leerjaren een gedifferentieerd aanbod verzorgt. De kwaliteit van het onderwijs is ook kwetsbaarder aangezien er op kleine scholen minder mogelijkheden zijn om taken te verdelen onder het personeel, er minder professionaliserings-mogelijkheden zijn, er minder specialisatiemogelijkheden zijn en de werkdruk hoger ligt.

Deze laatste aspecten maken ook dat het moeilijker is om leerkrachten aan te trekken en te behouden voor deze school, zeker in de huidige zeer krappe arbeidsmarkt daar waar het gaat om het onderwijspersoneel. De school heeft gedurende dit schooljaar ook concreet te maken met het vertrek van enkele ervaren leerkrachten, hetgeen de druk op de kwaliteit van de school alleen maar doet toenemen.

Een ander gevolg van de steeds verdergaande daling van het aantal leerlingen is dat ook steeds minder bekostiging wordt ontvangen voor de exploitatie van de school. Dit terwijl de kosten van de school niet evenredig kunnen worden teruggebracht. Denk in dit verband aan de kosten van de oplopende leegstand in het gebouw. Het gevolg van deze ontwikkeling is dat het niet meer mogelijk is voor deze school nog een sluitende exploitatie te realiseren.

Met een aantal van 70 leerlingen zit de school ruim onder de norm die binnen SOPOH wordt gehanteerd voor robuuste en toekomstbestendige scholen, maar ook ruim onder de opheffingsnorm voor de gemeente Haarlemmermeer van 134 leerlingen. Aangezien de school al meer dan drie jaar onder deze gemeentelijke opheffingsnorm zit kan de bekostiging van de school door Minister van Onderwijs inmiddels worden beëindigd. Deze beëindiging is in de afgelopen jaren voorkomen doordat bij de Minister een aanvraag is ingediend om gebruik te mogen maken van de uitzonderingssituatie van de gemiddelde groottesystematiek. Aangezien de gemiddelde omvang van de scholen vallend onder het bevoegd gezag van SOPOH voldoende hoog is, is de opheffing van de Zilvermeeuw tot op heden voorkomen. De verdere afname vraagt echter steeds meer van de solidariteit van de andere scholen.

Gelet op de het sterk dalend leerlingenaantal, de kwetsbaarheid in personele zin en de zorgen over de kwaliteit en de continuïteit van het onderwijs acht het College van Bestuur van SOPOH het niet langer verantwoord de Zilvermeeuw als zelfstandige school te behouden.

Gevolgen

Met in achtneming van bovenstaande constatering is onderzocht of er mogelijkheden zijn om de Zilvermeeuw te fuseren met een andere school. Er is conform de maatstaven die worden gehanteerd door het Ministerie van Onderwijs pas sprake van een fusie als een substantieel deel van de leerlingen meegaat naar de gefuseerde school. Kijkend naar de samenstelling van de leerlingenpopulatie is het niet waarschijnlijk dat een daadwerkelijke fusie kan worden gerealiseerd waarbij aan deze norm wordt voldaan. Van de 70 leerlingen van de school komen er 25 uit Lisserbroek. Mocht de school fuseren met de dichtstbijzijnde andere school van SOPOH, 't Joppe in Nieuw-Vennep, dan zullen deze ouders naar verwachting eerder kiezen voor de katholieke basisschool De Reiger van de Stichting Jong Leren die ook gelegen is in Lisserbroek. Dit geldt ook voor de 27 leerlingen die afkomstig zijn uit de gemeenten gelegen in de Duin- en Bollenstreek. Zij hebben bijvoorbeeld de mogelijkheid om in Lisse te kiezen voor openbaar onderwijs. De leerlingen die deelnemen aan het voltijds hoogbegaafdheidsonderwijs zullen dan juist weer kiezen voor een school die dit type onderwijs ook aanbiedt. De Reiger in Lisserbroek biedt dit onderwijs niet aan en is ook niet voornemens om dat te doen. Het gaat in deze concreet om een populatie van 18 leerlingen waarvoor volgend jaar dus een andere school moet worden gezocht. Dat zou Twickel kunnen zijn in Hoofddorp die reeds een programma heeft voor het hoogbegaafdheidsonderwijs. Die school is echter voor andere leerlingen gelet op de afstand waarschijnlijk geen aantrekkelijk alternatief.

Het College van Bestuur acht, los van de procedurele onmogelijkheid om nog een fusie per 1 augustus 2021 te realiseren, een fusie dan ook geen realistisch alternatief.

Dit betekent dat de leerlingen die niet overgaan naar het voortgezet onderwijs uiterlijk met ingang van het komend schooljaar aan een andere school ingeschreven moeten worden. De ouders en leerlingen worden vanuit de Zilvermeeuw actief begeleid bij de keuze voor, en de overstap naar een nieuwe school. De uiteindelijke keuze is uiteraard aan de ouders. Er zal zorggedragen worden voor een zogenaamde warme overdracht naar de nieuwe school.

Alle personeelsleden hebben een werkgelegenheidsgarantie. Dit betekent dat zij allemaal met volledig behoud van hun rechtspositie herplaatst zullen worden naar de andere scholen vallend onder het bevoegd gezag van SOPOH.

Proces

Op dit moment is het College van Bestuur bezig met het opstellen van een notitie waarin het voorgenomen besluit nader wordt onderbouwd en de gevolgen voor de ouders/leerlingen en de teamleden verder wordt uitgewerkt. Deze notitie zal de onderlegger zijn voor de verdere besluitvormingsprocedure.

Aan de hand van deze notitie zal de **Raad van Toezicht** van SOPOH begin november 2021 worden gevraagd om hun zienswijze ten aanzien van het voorgenomen besluit tot opheffing te geven.

De **medezeggenschapsraad** van de Zilvermeeuw heeft op grond van de Wet medezeggenschap op scholen adviesrecht ten aanzien van het besluit tot opheffing. De oudergeleding van de medezeggenschapsraad heeft daarbij instemmingsrecht ten aanzien van de gevolgen van dit besluit voor de leerlingen en de ouders en de personeelsgeleding ten aanzien van de gevolgen van dit besluit voor het personeel van de school. Ook de medezeggenschapsraad zal begin november aan de hand van de hiervoor genoemde notitie om advies respectievelijk instemming worden verzocht zodat voor aanvang van de kerstvakantie het oordeel van de MR bekend is. In het licht van deze inspraak zal in november 2021 tevens een raadpleging onder de ouders van de school worden georganiseerd.

Op grond van artikel 159 van de Wet op het primair onderwijs dient de **gemeenteraad** haar instemming te verlenen aan de opheffing van een openbare school indien het besluit tot opheffing voor 1 januari van het jaar van de beoogde datum van opheffing wordt gemeld. De gemeenteraad dient dan uiterlijk op 1 februari volgend op die mededeling het besluit te nemen of zij instemt met de opheffing van de school.

Ook de gemeenteraad zal begin november aan de hand van de hierboven genoemde notitie worden gevraagd om in te stemmen met de opheffing van de Zilvermeeuw. Ik verzoek het college bij deze reeds de voorbereidingen te treffen die het mogelijk maken dat de raad dit besluit ook voor 1 februari 2022 kan nemen.

Ik ben zoals reeds aangeboden graag bereid om in een gesprek een nadere toelichting te geven op het bovenstaande en uw eventuele vragen te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,
College van Bestuur,

Pieter Cornelissen

Aan de raad van de gemeente Haarlemmermeer
i.a.a. het college van burgemeester en wethouders van Haarlemmermeer

Per mail: info@haarlemmermeer.nl

Hoofddorp, 4 november 2021

Geachte raad,

Hierbij bericht ik u dat het College van Bestuur van SOPOH voornemens is om de openbare basisschool De Zilvermeeuw te Lisserbroek op te heffen per 1 augustus 2022.

Aanleiding voor dit voornemen is gelegen in het feit dat het College van Bestuur van oordeel is dat het laten voortbestaan van de Zilvermeeuw als zelfstandige school niet langer verantwoord is. Dit met name vanwege het sterk dalend leerlingenaantal en de kwetsbaarheid in personele zin waardoor de kwaliteit en de continuïteit van het onderwijs op de school steeds verder onder druk komt te staan. Het leerlingenaantal van de school is in de afgelopen tijd sneller gedaald dan geprognosticeerd en dit schooljaar is de school met slechts 70 leerlingen gestart. Dit aantal ligt ruim onder de opheffingsnorm van de gemeente Haarlemmermeer zijnde 134 leerlingen. Aangezien het aantal leerlingen inmiddels meer dan 3 jaar onder de opheffingsnorm zit heeft de Minister van Onderwijs de mogelijkheid om de school op te heffen. Dit is nog niet geschied omdat gebruik is gemaakt van een wettelijke uitzonderingssituatie, namelijk die van de gemiddelde schoolgroottesystematiek. Inhoudende dat de gemiddelde omvang van de scholen van SOPOH voldoende is om deze school die onder de opheffingsnorm zit in stand te houden. Dit vraagt echter steeds meer van de solidariteit van de andere scholen.

Ook voldoet de school niet meer aan de criteria die SOPOH zelf hanteert voor robuuste en duurzame scholen. Dit zijn scholen van minimaal 200 leerlingen die tegen een stootje kunnen, goede kwaliteit kunnen leveren, ook als er een leerkracht uitvalt en die groeimogelijkheden kunnen bieden.

Uit de opgestelde leerlingenprognose blijkt dat er ook op langere termijn gelet op de demografische ontwikkelingen in Lisserbroek onvoldoende potentieel is om te komen tot een substantiële en duurzame groei van het aantal leerlingen.

Voor de verdere onderbouwing van het voorgenomen besluit verwijzen wij u naar de in de bijlage opgenomen notitie “*Onderbouwing voorgenomen besluit opheffing OBS Zilvermeeuw In Lisserbroek per 1 augustus 2022”*. In deze onderbouwing vindt u een nadere toelichting op de feitelijke situatie op de Zilvermeeuw, het beleid dat SOPOH in dit kader hanteert en tot welke conclusies dat leidt ten aanzien van de Zilvermeeuw, de alternatieven voor opheffing en een regeling van de gevolgen van de opheffing voor personeelsleden en ouders/leerlingen.

Op grond van artikel 159 van de Wet op het primair onderwijs wordt een openbare school alleen opgeheven als deze opheffing voor 1 januari voorafgaande aan de beoogde datum van opheffing wordt medegedeeld aan de gemeenteraad en de gemeenteraad daarmee instemt. Uw raad dient conform deze bepaling dan voor 1 februari daaropvolgend te daarover te besluiten.

Uw raad wordt derhalve gevraagd om voor 1 februari 2022 in te stemmen met de opheffing van de openbare basisschool De Zilvermeeuw te Lisserbroek met ingang van 1 augustus 2022.

Het voorgenomen besluit tot opheffing van de Zilvermeeuw is ter advisering voorgelegd aan de medezeggenschapsraad van de school en de regeling van de gevolgen voor personeelsleden en ouders/leerlingen is ter instemming voorgelegd aan respectievelijk de personeelsgeleding en oudergeleding van de medezeggenschapsraad. Zodra deze oordelen kenbaar zijn kan het College van Bestuur van SOPOH het voorgenomen besluit omzetten in een definitief besluit. Wij zullen u daar naar verwachting medio december 2021 over informeren, derhalve voor de wettelijke datum van 1 januari 2022. Wij verzoeken u echter nu reeds rekening te houden met dit aanstaande besluit zodat in januari 2022 ook daadwerkelijk door uw raad over de instemming kan worden besloten.

Tot slot hechten wij eraan om u erop te wijzen dat alle ouders en leerlingen van de Zilvermeeuw actief worden begeleid bij de keuze voor, en de overstap naar een nieuwe school. Van alle leerlingen is inmiddels in kaart gebracht waar hun voorkeur ligt voor een andere school. Voor de leerlingen die op 1 augustus 2022 niet naar het voorgezet onderwijs gaan blijft voldoende openbaar onderwijs in de buurt beschikbaar zowel bij verschillende scholen van Sopoh in Nieuw Vennep zoals ’t Joppe, als bij scholen voor openbaar onderwijs in de Duin- en Bollenstreek waar veel leerlingen vandaan komen en voor leerlingen die hoogbegaafdheidsonderwijs volgen, ook op basisschool Twickel. Ook hebben veel ouders de voorkeur aangegeven voor de naastgelegen buurschool De Reiger, ook daar is intensief contact mee om de leerlingen daar te plaatsen die dat willen.

Ook alle teamleden van de Zilvermeeuw kunnen binnen de scholen van SOPOH worden herplaatst.

Uiteraard zijn wij graag bereid een nadere toelichting te geven op het bovenstaande besluit en uw eventuele vragen te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

College van Bestuur,

Pieter Cornelissen

Bijlage: Notitie “*Onderbouwing voorgenomen besluit opheffing OBS Zilvermeeuw In Lisserbroek per 1 augustus 2022”*.

Onderbouwing voorgenomen besluit opheffing OBS Zilvermeeuw In Lisserbroek per 1 augustus 2022

1. Huidige situatie Zilvermeeuw

Onderwijs

De Zilvermeeuw is een kleinschalige, openbare basisschool in Lisserbroek. De Zilvermeeuw kent deels een wijkfunctie en deels een functie voor HB-leerlingen in de Haarlemmermeer. De school heeft 3 reguliere groepen en twee groepen voor hoogbegaafde kinderen. Het uitgangspunt van de Zilvermeeuw is dat leerlingen zichzelf kunnen zijn, de leerkrachten plezier in hun vak hebben en ouders betrokken zijn bij de ontwikkeling van hun kind. Het belangrijkste dat de school de leerlingen meegeeft is *plezier in leren*. Dat zorgt ervoor dat zij nieuwsgierig blijven, zich blijven ontwikkelen en er nog lol in hebben ook. De school ziet dat succeservaringen hierbij heel belangrijk zijn. De school zorgt ervoor dat elke leerling succeservaringen kan opdoen, waardoor hij trots kan zijn op wat hij bereikt. Door die succeservaringen en het plezier in het leren, volgen er meer succeservaringen enzovoorts. Zo leren de leerlingen leren, ofwel zich ontwikkelen met een positief zelfbeeld. Daarbij heeft de school voor elke leerling aandacht en weet de school wat die leerling kan, wil en waarin ze nog kan ontwikkelen.

De Zilvermeeuw heeft op dit moment 70 leerlingen, waarvan 25 woonachtig in Lisserbroek en 45 daarbuiten. Dat laatste wordt vooral veroorzaakt door de profilering van HB onderwijs, waardoor ook veel leerlingen elders uit de Haarlemmermeer en vanuit omliggende gemeente hun kinderen in Lisserbroek op school doen.

Team

Het team van de Zilvermeeuw bestaat momenteel uit 11 personeelsleden en staat onder leiding van een directeur.

Leerlingaantallen

In onderstaande tabel staat de leerlingenprognose van de Zilvermeeuw. In deze prognose zijn de meest recente bevolkingsgegevens en de op het moment van opstellen bekende woningbouwplannen verwerkt. Voor de instandhouding van scholen, de berekening van de ruimtebehoefte en de bekostiging in het schooljaar T is het aantal leerlingen op 1 oktober van T-1 bepalend. Onder het kolommetje 2020 staat het aantal leerlingen van 1 oktober van het jaar daarvoor. Opgemerkt moet worden dat deze prognoses niet overeenkomen met de werkelijke aantallen leerlingen vanaf 1 oktober 2021. Het werkelijk aantal leerlingen van 1 oktober 2021 ligt maar liefst 36 leerlingen lager dan waar in deze prognose vanuit is gegaan. Deze beperktere omvang zal ook een drukkend effect hebben op het aantal geprognosticeerde leerlingen voor de komende schooljaren.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2031	2036	2041
De Reiger (JL)	177	180	181	185	192	216	237	311	680	768
Zilvermeeuw (So	106	101	96	95	95	97	101	114	179	195
	283	**281**	**277**	**280**	**287**	**313**	**338**	**425**	**859**	**963**

De Zilvermeeuw kende in 2018 een leerlingenaantal van 118 en daalt al enkele jaren en in het laatste jaar bijzonder snel. Dat heeft vooral te maken met het feit dat een aantal leerlingen een andere onderwijsbehoefte heeft dan de school kan bieden. Een aantal kinderen zijn om die reden toegeleid naar een andere school of schooltype.

Als gekeken wordt naar de huidige in- en uitschrijvingen, aangeleverd door de directie dan is de verwachting op dit moment dat de school in het schooljaar 2022-2023 zal starten met rond de 60 leerlingen.

De Reiger
In Lisserbroek staat naast de Zilvermeeuw nog een andere school te weten de Reiger van de stichting JongLeren. Een katholieke basisschool met ongeveer 170 leerlingen, die vooral uit Lisserbroek afkomstig zijn.

Huisvesting: Capaciteit gebouwen en ruimtebehoefte
Het gebouw van Zilvermeeuw heeft momenteel een capaciteit van 793 m² bruto-vloeroppervlakte Bron: Demo meting NEN 2580, 2015). In onderstaande tabel is berekend wat de normatieve ruimtebehoefte (bruto vloeroppervlak) van de school is op grond van het geprognosticeerde leerlingenaantal[1].

Tabel: ruimtebehoefte
Ruimtebehoefte per jaar op basis van de bovenstaande leerlingenprognose:

Jaar	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2030	2040
Ruimtebehoefte in m2 bvo	733	733	723	713	718	733	849	1171

Als we de ruimtebehoefte van de school op basis van de leerlingenprognose afzetten tegen de huidige capaciteit van 793 m^2, dan zien we bij de Zilvermeeuw op basis van de prognose tot voorbij 2025 een structurele leegstand van gemiddeld circa 70 m2. De prognose ligt echter boven het niveau van het werkelijk aantal leerlingen van de school op dit moment. Op basis van een verwacht leerlingenaantal in 2022/2023 van 60 bedraagt de leegstand zelfs 291 m^2.

Kosten leegstand
Een teruglopend leerlingenaantal heeft niet alleen gevolgen voor de formatie, maar ook voor de ruimtebehoefte. Die wordt kleiner en daarmee ontstaat leegstand in het schoolgebouw. Natuurlijk kunnen leegstaande lokalen in de praktijk wel gebruikt worden door de school, maar feit is dat er geen vergoeding staat tegenover de kosten van een leegstaand lokaal (onderhoud, schoonmaken, verzekering, belasting enz.) Dergelijke kosten (waar dus geen vergoeding tegenover staat) kunnen gecompenseerd worden door de leegstaande lokalen in medegebruik te geven of te verhuren. De gemeente heeft met de schoolbesturen afgesproken dat leegstand zoveel mogelijk vermeden wordt. Zolang er geen sprake is van medegebruik of verhuur van leegstaande lokalen heeft leegstand een negatieve invloed op de exploitatie.

2. Beleid SOPOH

SOPOH werkt aan de hand van een koersplan waarin wordt gewerkt aan de verdere verbetering en versteviging van het onderwijs. Eén van die pijlers is de ontwikkeling naar robuuste, duurzame scholen. Robuuste, duurzame scholen zijn scholen van minimaal 200 leerlingen die tegen een tegen een stootje kunnen, goede kwaliteit kunnen leveren, ook als er iemand uitvalt, en groeimogelijkheden bieden.
In de overwegingen voor de toekomst van de Zilvermeeuw spelen de criteria voor robuuste scholen een belangrijke rol. De Zilvermeeuw voldoet in de visie van het bestuur niet meer aan de kenmerken

[1] Volgens de formule: aantal leerlingen x 5,03 + vaste voet van 200 m2 (norm gemeentelijke verordening voorzieningen huisvesting onderwijs)

van een robuuste school. In dit hoofdstuk is op een rij gezet wat die criteria zijn en welke kaders het bestuur hanteert bij het beoordelen van het toekomstperspectief van een school.

Robuuste scholen

In het koersplan van SOPOH schetst het bestuur drie samenhangende pijlers de manier waarop het wil werken aan verdere verbetering en versteviging van het onderwijs. Eén van die pijlers is de ontwikkeling naar robuuste, duurzame scholen/IKC's. Deze pijler komt mede voort uit de afspraken die schoolbesturen en gemeente Haarlemmermeer gemaakt hebben om zich "te richten op het behoud van kleine scholen in kleine kernen en het vormen van sterke duurzame scholen in grote kernen". Sterk betekent dan tegen een stootje kunnen, goede kwaliteit kunnen leveren ook als er iemand uitvalt en groeimogelijkheden bieden. Duurzaamheid betekent verantwoord omgaan met grondstoffen en energie, vermindering van leegstand en opgewassen zijn tegen verandering van het klimaat.[2]

In december 2018 heeft het bestuur deze pijler uitgewerkt in een beleidskader voor de instandhouding van de SOPOH-scholen. Dit kader is besproken in de GMR en door de Raad van Toezicht van SOPOH vastgelegd als toezichtkader voor het toetsen van voorgenomen besluiten aangaande fusie en opheffing.[3] Het bestaat uit de volgende criteria:

- Robuuste, toekomstbestendige scholen zijn scholen van minimaal 200 leerlingen, volgens het principe comply or explain (pas toe of leg uit);
- Juridisch kader is de opheffingsnorm van de gemeente (134) en voor SOPOH: als de gemiddelde schoolomvang onder de 224 komt.
- Scholen van SOPOH bieden een goede kwaliteit als het gaat om leren en ontwikkelen van kinderen;
- Op SOPOH-scholen is het aantrekkelijk om te werken;
- SOPOH biedt bereikbaar en toegankelijk openbaar onderwijs:
    - Kleine kernen -> kleine scholen, grote kernen -> grote scholen
    - In wijken op redelijke afstand openbaar onderwijs
    - Bestendigen marktverhoudingen tussen besturen
- Financiële rentabiliteit van scholen (de school moet een gezonde exploitatie hebben);

T.a.v. basiskwaliteit:

Een belangrijk criterium uit het toezichtkader is uiteraard het bieden van een goede onderwijskwaliteit. De basiskwaliteit zoals beschreven in het waarderingskader van de onderwijsinspectie is de absolute ondergrens die SOPOH hanteert voor de scholen. Maar het ambitieniveau van SOPOH overstijgt die ondergrens. SOPOH plaatst kwaliteitszorg in het perspectief van kwaliteitsontwikkeling, verbetering en groeien (zie pijler in koersplan "Groeien in Kwaliteit") en stimuleert vanuit die visie de scholen om te werken met eigen ambitieuze kwaliteitsnormen.

SOPOH ziet professionele ontwikkeling en groei van leerkrachten als de sleutel voor de verbetering van de onderwijskwaliteit. In relatie tot robuuste scholen ziet het bestuur robuuste scholen als scholen met aantrekkingskracht voor leerkrachten, scholen die leerkrachten een prettige werkomgeving bieden en ruimte om zich te ontwikkelen.

In het handboek kwaliteit van SOPOH zijn de visie op kwaliteitsontwikkeling en de manier waarop men binnen SOPOH zicht houdt op - en het gesprek voert over kwaliteit omschreven.

[2] Koersplan SOPOH 2018-2020

[3] Besluit RvT d.d. 17 december 2018

Uitgangspunten onderwijshuisvesting

De afspraken die SOPOH samen met andere schoolbesturen met de gemeente heeft gemaakt over de onderwijshuisvesting vormen een belangrijk kader voor de vaststelling van het criterium "robuustheid". Ze spelen bovendien een rol bij het bepalen van de haalbaarheid van toekomstscenario's. Daarom vatten we hier die afspraken kort samen.

In Haarlemmermeer hebben de gemeente en de schoolbesturen besloten de huisvestings-verantwoordelijkheid samen op te pakken en dus ook gezamenlijke strategische huisvestingsafspraken te maken. In het "Integraal Huisvestingsplan Onderwijsvoorzieningen" zijn alle afspraken/ interventies voor de komende jaren opgenomen. Een aantal relevante uitgangspunten die aan die afspraken ten grondslag liggen:

- een goede spreiding van onderwijsvoorzieningen door deze te laten aansluiten op de vraag naar onderwijs, in voldoende omvang en van voldoende diversiteit;
- anticiperen op krimp van de leerlingenaantallen, waarbij geldt: kleine scholen in kleine dorpen, grote scholen in grote dorpen;
- efficiënt gebruik maken van beschikbare ruimte waarbij leegstand zoveel mogelijk vermeden wordt;
- het zo multifunctioneel mogelijk inzetten van onderwijshuisvesting ten behoeve van activiteiten op het gebied van opvang, zorg, ondersteuning, welzijn, sport en cultuur;
- functionele en kwalitatief goede schoolgebouwen, passend binnen het beschikbare budget.

Opheffingsnorm

Zoals aangegeven hanteert SOPOH de norm van 200 leerlingen als robuuste scholennorm. De gemeentelijke opheffingsnorm is een harde wettelijke norm. De opheffingsnorm van de gemeente Haarlemmermeer is 134. Als een openbare school drie schooljaren achter elkaar een leerlingaantal onder de opheffingsnorm heeft, dan wordt de school volgens de Wet Primair Onderwijs per 1 augustus (van het daaropvolgende schooljaar) opgeheven[4]. Als het bestuur het volledige aanbod van onderwijs op de locatie toch wil handhaven, dan kan het bestuur gebruik maken van twee uitzonderingssituaties: (1) gebruik maken van de gemiddelde schoolgroottesystematiek[5] (jaarlijks aan te vragen voor 1 februari) of (2) in stand houden van de locatie als nevenvestiging van een fusieschool.
Aangezien het aantal leerlingen van de Zilvermeeuw zich reeds meer dan drie jaar onder de opheffingsnorm bevindt is ten aanzien van deze school tot op heden gebruik gemaakt van de systematiek van de gemiddelde schoolgrootte om opheffing te voorkomen.

3. Overwegingen inzake de toekomst van de Zilvermeeuw

In 2020-2021 is met de komst van een nieuwe directeur een verkenning gestart naar mogelijke perspectieven voor de Zilvermeeuw. Aanleiding voor deze verkenning was met name gelegen in de ook toen al ingezette daling van het leerlingenaantal van de school. Deze verkenning heeft geleid tot een viertal scenario's. Op basis van deze scenario's die zijn gemaakt in het schooljaar 2020-2021 zou na de zomer het gesprek worden gestart over de verschillende scenario's met MR en team om in het voorjaar van 2022 een definitieve richting te bepalen.

Na de zomer 2021 is echter een nieuwe situatie ontstaan. Het leerlingenaantal is sterker gedaald dan gedacht van 101 voor de zomer naar 70 na de zomer met een te verwachten uitstroom aan het eind

[4] Artikel 153-1 Wet Primair Onderwijs: einde bekostiging bijzonder onderwijs en opheffen openbare school
[5] Artikel 157 Wet Primair Onderwijs: het gemiddeld aantal leerlingen van het schoolbestuur moet hoger zijn dan 290 of 10/6e maal de gewogen gemiddelde opheffingsnorm.

van dit school jaar van 13 leerlingen, terwijl de aanwas in de kleutergroepen te beperkt is om dit op te vangen.

Groep	Totaal aantal ll	Waarvan aantal ll HB	Woonachtig in Lisserbroek	Woonachtig in Haarlemmermeer	Woonachtig in Duin& Bollenstreek	Woonachtig elders, nl.
1	1	0	1	0	0	
2	7	0	3	1	3	
3	7	0	5	2	0	
4	10	0	3	3	3	1 Amstelveen
5	11	7	3	4	3	1 Bennebroek
6	11	7	4	3	3	1 Bennebroek
7	15	6	5	3	6	1 Roelofarendsveen
8	12	5	3	2	6	1 Roelofarendsveen
Totaal	74	25	27	18	24	5

Deze ontwikkeling heeft het bestuur doen besluiten om serieus na te denken over het zelfstandig voortbestaan van de Zilvermeeuw.

De conclusie van het bestuur is dat de school kwalitatief te kwetsbaar is om duurzaam zelfstandig te kunnen blijven voortbestaan. Dit is gelegen in een combinatie van factoren:

<u>Leerlingenaantal</u>

Robuuste scholen zijn scholen die tegen een stootje kunnen, goede kwaliteit bieden en ontwikkelruimte bieden aan medewerkers. Met een snel dalend leerlingenaantal en een prognose voor eerste schooldag van het schooljaar 2022/2023 van 60 leerlingen bevindt De Zilvermeeuw zich niet alleen ruim onder de wenselijke robuuste schoolomvang van 200, maar inmiddels ook ruim onder de gemeentelijke opheffingsnorm van 134. Er is geen reëel perspectief op groei van de school indien gekeken wordt naar de omvang van de onderbouw in relatie tot omvang van de bovenbouw, naar de beperkte instroom in de afgelopen jaren en naar de prognose voor de komende jaren. Weliswaar is de verwachting dat het leerlingaantal op langere termijn zou kunnen gaan groeien ivm de verwachte nieuwbouw in de nabijheid van de school, maar navraag bij de gemeente leert dat niet eerder dan over zes jaar begonnen wordt met nieuwbouw en dan met kleine groepjes woningen. In de prognoses van de gemeenten zien we dat de Zilvermeeuw daar ook maar beperkt van profiteert.

De demografische ontwikkelingen in Lisserboek bieden dus onvoldoende perspectief voor de school. Het te verwachten aantal leerlingen in de kern neemt de komende 10 jaar maar beperkt toe. Volgens de gemeente blijft de komende vijf jaar het leerlingaantal stabiel, pas vanaf 2030 zou er groei kunnen plaatsvinden.

Daarmee is er geen reëel perspectief dat de Zilvermeeuw binnen afzienbare tijd in de buurt of boven

de norm van 200 leerlingen komt die het bestuur hanteert. Tevens heeft de Zilvermeeuw al meer dan drie jaren een leerlingaantal ruim onder de opheffingsnorm van de gemeente Haarlemmermeer.

Kwaliteit

De daling van het aantal leerlingen zet de kwaliteit van de school inmiddels ook onder druk. Er moeten combinatiegroepen worden geformeerd waarin tot en met drie leerjaren in één groep worden geplaatst. Dit vraagt veel van de professionaliteit en flexibiliteit van de leerkracht waarvan sowieso al wordt verwacht dat hij of zij binnen de leerjaren een gedifferentieerd aanbod verzorgt. De kwaliteit van het onderwijs is ook kwetsbaarder aangezien er op kleine scholen minder mogelijkheden zijn om taken te verdelen onder het personeel, er minder professionaliserings-mogelijkheden zijn, er minder specialisatiemogelijkheden zijn en de werkdruk hoger ligt.

Het vormen van homogene (jaar)groepen of heterogene (combinatie)groepen is een keuze van de school zelf. Met het huidige en verwachte leerlingaantal is er geen sprake van een keuze en is het werken met combinatiegroepen van leerlingen uit 2 of 3 leerjaren noodzakelijk. Op de Zilvermeeuw wordt nu gewerkt met combinatiegroepen van 2 en 3 leerjaren. Het leren in combinatieklassen heeft voor- en nadelen, maar vraagt hoe dan ook meer organisatorische inspanning van de leerkracht en doet een bovengemiddeld beroep op de didactische vaardigheden van leerkrachten. Het gaat dan vooral om de complexere vaardigheden, zoals de afstemming van de instructie en het geven van feedback. Leraren van combinatiegroepen moeten in dezelfde hoeveelheid onderwijstijd hun onderwijs afstemmen op grotere verschillen tussen leerlingen dan leraren in een homogene groep [6]. Een voordeel van het leren in combinatiegroepen is dat leerlingen zich sociaal goed kunnen ontwikkelen, omdat ze met kinderen van alle leeftijden omgaan. Dit voordeel kan echter teniet worden gedaan op het moment dat het leerlingenaantal zeer gering is. Een aspect van de terugloop van de leerlingen is namelijk ook dat leerlingen steeds minder sociale aansluiting hebben met leeftijdsgenoten op hun school. Het bestuur ziet een verdere terugloop van het leerlingenaantal in dit kader ook als een risico voor de sociale ontwikkeling van kinderen. Dit effect doet zich op dit moment al voor in met name de jongste groepen van de school gelet op de geringe omvang van het aantal leerlingen in die groepen.

De feitelijke resultaten staan dan ook onder druk: het behaalde referentieniveau 1F en 1S/2F ligt boven het minimale referentieniveau berekend over de afgelopen drie jaar, maar niet op of boven het gemiddelde referentieniveau wat de norm is die SOPOH stelt. Ook scoort de Zilvermeeuw op drie van de zes aspecten van eindtoets 2021 onder het minimale referentieniveau.

Het bestuur realiseert zich dat de Zilvermeeuw moeilijke jaren achter de rug heeft, mede door Corona, maar ziet ook dat er stevige investeringen noodzakelijk zijn om de kwaliteit op het gewenste niveau te krijgen.

Personele aspecten en schoolorganisatie

Een smalle personele bezetting betekent dat minder personeelsleden dezelfde praktische werkzaamheden moeten uitvoeren (werkdruk). Specialisaties, zoals ICT-, taal- of rekencoördinator, kunnen op de Zilvermeeuw vanwege de geringe formatie over minder hoofden worden verdeeld. In de praktijk zijn er nauwelijks tot geen uren over voor de ontwikkeling van deze specialistische taken.

Er zijn in een klein team beperkte mogelijkheden voor het uitwisselen van kennis en ervaring met en het leren van collega's. De ruimte voor innovatie en experimenteren is gering, niet alleen vanwege de beperkte financiële mogelijkheden, maar ook door het gebrek aan menskracht en uren. Zoals

[6] Inspectie van het onderwijs: De staat van het onderwijs 2018

blijkt uit het rapport van de Onderwijsraad van februari 2013 “Grenzen aan kleine scholen” brengen kleine scholen risico’s met zich mee voor de onderwijskwaliteit. Voorbeelden van die kwetsbaarheid zijn dat er op kleine scholen minder mogelijkheden zijn om taken te verdelen onder het personeel, er minder professionaliseringsmogelijkheden zijn, er minder specialisatie is, het effect van een zwakke leerkracht groter is en de werkdruk hoger ligt.

Lerarentekort
Het ziekteverzuimpercentage op de Zilvermeeuw was de afgelopen jaren 4,9 %. De kortstondige (en langdurige) vervangingen wegens ziekte zullen voor de Zilvermeeuw een uitdaging blijven met de huidige lerarentekorten. Het lerarentekort zal de komende jaren ook in deze regio sterk stijgen, zoals de volgende tabel aangeeft.

Onvervulde vraag leraren	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Landelijk	533	1649	2766	3942	5822	6011
Zuidelijk Noord Holland	37	100	164	230	281	350
Adam	71	174	260	353	429	525

Ook met de beschikbaarstelling van de gelden in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) neemt de druk op de arbeidsmarkt alleen maar toe.

In die context Is het volgens het bestuur niet of nauwelijks mogelijk om de kwaliteit structureel te verbeteren, zodat niet alleen de basiskwaliteit op orde is, maar ook tot verdere kwaliteitsverbetering op lange termijn kan worden gekomen.

Een ander aspect van het lerarentekort is dat leerkrachten steeds meer te kiezen hebben. De Zilvermeeuw lijkt op dit moment voor veel leerkrachten geen aantrekkelijke school, terwijl een stabiel team van bovengemiddeld sterke leerkrachten juist hard nodig is op een kleine school waar de kwaliteit onder druk staat. Opnieuw zien we ook lopende het huidige schooljaar een grote personeelswisseling evenals voorgaande jaren.

<u>Exploitatie</u>

Criterium robuuste scholen:
- Financiële rentabiliteit, gezonde exploitatie

Scholen onder de 200 leerlingen -de ondergrens die SOPOH hanteert voor robuuste scholen- zijn vaak niet in staat tot een gezonde exploitatie. Kleine scholen zijn kostbaar, omdat de verhouding tussen vaste kosten en aantal leerlingen ongunstig is. De kosten per leerling zijn hoger omdat bepaalde overheadkosten over minder leerlingen kunnen worden omgeslagen. Dit neemt met de verdere daling van het aantal leerlingen alleen maar toe, waardoor het steeds lastiger is een gezonde exploitatie te realiseren. Bij het voortzetten van de Zilvermeeuw wordt duidelijk dat, zonder forse groei van de leerlingaantallen, de rijksmiddelen niet voldoende zijn om de school financieel gezond te laten draaien.

4. Mogelijke toekomstscenario's

Scenario's voor de toekomst zijn:

a. Behouden van de Zilvermeeuw als zelfstandige school
b. Fusie met een andere school binnen SOPOH
c. Fusie met de buurschool de Reiger
d. Opheffen van de school

a. Behouden van de Zilvermeeuw als zelfstandige school

Dit scenario betekent een voortzetting van de huidige situatie en betekent dus het zelfstandig voortbestaan van de Zilvermeeuw in de huidige setting. De school behoudt het eigen BRIN-nummer, de daarop gebaseerde rijksbekostiging vanuit SOPOH en het huidige gebouw. De school blijft dan een reguliere school met als duidelijke profilering hoogbegaafdheid. De school profileert zich ook als zodanig.

Voor de gevolgen van het blijven voortbestaan van de Zilvermeeuw als zelfstandige school wordt verwezen naar het gestelde in paragraaf 3.

De conclusie van het bestuur is dat dit geen reële optie is aangezien er geen perspectief is dat de school binnen de huidige setting op korte of middellange termijn kan voldoen aan de criteria van een robuuste school.

b. Fusie met een andere school binnen SOPOH

Aangezien het zelfstandig laten voortbestaan van de Zilvermeeuw zoals hiervoor onderbouwd geen verantwoord perspectief meer is kan worden gekeken of er een mogelijkheid is voor een fusie met een andere school:

- Fusie met 't Joppe in Nieuw-Vennep op 4,5 km gelegen vanaf de huidige school
- Fusie met Twickel in Hoofddorp op 9,5 km gelegen vanaf de huidige school

't Joppe is de meest dichtbij gelegen andere openbare school in de gemeente Haarlemmermeer. 't Joppe is een kwalitatief goede en grote school (750 LL-en) met goede resultaten.
De Zilvermeeuw kan dan of worden behouden als kleinschalige locatie naast de grote school 't Joppe of er vindt een volledige integratie van de huisvesting plaats in het gebouw van 't Joppe.
Fusie met 't Joppe waarbij de huidige locatie van de Zilvermeeuw in Lisserbroek behouden blijft als een dislocatie is een kostbare en niet realistische optie. De kosten van de locatie blijven in dat geval namelijk gelijk aan de kosten van de huidige zelfstandige school, echter de bekostiging die van het Rijk wordt ontvangen neemt wel af aangezien de vaste voet in de bekostiging wordt ingeleverd. De druk op de exploitatie van deze locatie neemt daardoor alleen maar verder toe en daarmee wordt ook een aanzienlijke claim neergelegd op de solidariteit van de fusieschool. Het is de vraag of gelet op dat perspectief instemming kan worden verkregen van de medezeggenschapsraad van 't Joppe met een eventuele fusie indien de locatie in Lisserbroek behouden blijft. Het fuseren van de school om daarna de locatie in Lisserbroek in stand te houden is dan ook een optie met nog meer nadelen dan het behouden van de Zilvermeeuw als zelfstandige school.
Ingeval de huisvesting na de fusie wel wordt geconcentreerd op de huidige locatie van 't Joppe in Nieuw-Vennep geldt het volgende. Er is conform de maatstaven die worden gehanteerd door het Ministerie van Onderwijs pas sprake van een fusie als een substantieel deel van de leerlingen meegaat naar de gefuseerde school. Of dat kan worden gerealiseerd met een fusie met 't Joppe is niet waarschijnlijk . Ouders woonachtig in Lisserbroek (25 LL-en) zullen eerder kiezen voor De Reiger als buurtschool. Voor de HB-leerlingen is op 't Joppe geen speciale voorziening voor deze leerlingen en de school heeft onvoldoende specialistische kennis in het huis op dit terrein. Dat maakt ook de overstap van de HB-leerlingen naar deze school onwaarschijnlijk. Verder zijn er veel leerlingen (27) die in de Duin- en Bollenstreek woonachtig zijn, ook zij hebben dichterbij huis, onder andere in

Lisse, voldoende alternatieven beschikbaar. Tot slot zullen ook ouders die bewust hebben gekozen voor een kleinschalige school niet snel voor ’t Joppe kiezen.

Ook bij een fusie met Twickel die nog verder weg van Lisserbroek is gelegen dan ’t Joppe zullen veel ouders vanwege die afstand niet de keuze niet maken om naar Hoofddorp te gaan, maar kiezen voor alternatieven zeker voor de leerlingen uit Lisserbroek en Lisse. De mogelijke uitzondering hierop zijn de HB-leerlingen omdat Twickel ook HB-onderwijs verzorgt. Echter met in achtneming van de uitstroom in groep 8 aan het einde van het schooljaar bedraagt de groep HB-leerlingen slechts 18 leerlingen waarvan het ook maar de vraag is of zij allemaal voor Twickel zullen kiezen. Ook bij een fusie met Twickel is het dus niet waarschijnlijk dat een substantieel deel van het aantal leerlingen van de Zilvermeeuw overstapt naar deze school.

Het voordeel van een fusie is dat er door het Rijk fusiefaciliteiten beschikbaar worden gesteld. Echter voor het kunnen ontvangen van de volledige fusiefaciliteiten is noodzakelijk dat meer dan 50% van de leerlingen mee overstapt naar de fusieschool. Voor het verkrijgen van een deel van de fusiefaciliteiten is noodzakelijk dat tenminste 25% van de leerlingen mee overstapt. Voor beide van de hiervoor aangegeven fusies geldt dat het niet waarschijnlijk is dat de grens van 50% wordt bereikt, maar dat het ook niet met zekerheid is te zeggen dat de grens van 25% wordt bereikt. Voor een fusie geldt dat de instemming noodzakelijk is van beide medezeggenschapsraden van de scholen betrokken bij de fusie en dat ook de gemeenteraad betrokken dient te worden in het besluitvormingsproces. Dit dient te geschieden aan de hand van een fusie-effectrapportage. Gelet op de doorlooptijd van dit proces zal een fusie naar verwachting dan ook niet per 1 augustus 2022 kunnen worden gerealiseerd.

c. Fusie met de Reiger van het bestuur Jongleren

De Reiger is een echte buurtschool die direct naast de Zilvermeeuw (één gebouw) is gelegen. Het gaat hier om een katholieke basisschool die onder het bevoegd gezag staat van een ander schoolbestuur, te weten de Stichting Jongleren. Voor de leerlingen woonachtig in Lisserbroek (25) is dat mogelijk een aantrekkelijk alternatief. De Reiger biedt echter geen HB-onderwijs en de verwachting is dat kinderen uit de rest van de Haarlemmermeer en de Duin- en Bollenstreek die tot op heden ook niet voor De Reiger hebben gekozen voor andere scholen zullen kiezen. Van een substantiële overstap van het aantal leerlingen naar de fusieschool zal dan ook geen sprake zijn daarmee is de toegevoegde waarde van een dergelijke fusie beperkt. Bij een fusie met de Reiger zal de school geen openbare school meer kunnen blijven, de Stichting Jongleren bestuurt namelijk geen openbare scholen. Ook voor een fusie met De Reiger is de instemming verreist van beide medezeggenschapsraden en moet de gemeenteraad van Haarlemmermeer worden betrokken, naast uiteraard het bestuur van Jongleren. Ook deze fusie zal dan ook naar verwachting niet per 1 augustus 2022 gerealiseerd kunnen worden.

d. Opheffing

Een laatste scenario is opheffing van de Zilvermeeuw. Daarmee wordt de school opgeheven en worden leerlingen en teamleden op een zorgvuldige wijze overgedragen naar andere scholen van SOPOH of andere besturen. Nadeel is het mislopen van de mogelijkheid op fusiebekostiging, voordeel is dat leerlingen op een school komen waar gedurende langere tijd continuïteit en kwaliteit meer gewaarborgd zijn.

5. Conclusie

Gelet op het bovenstaande moet het bestuur concluderen:

- dat het leerlingenaantal van de Zilvermeeuw zich ruim bevindt onder de norm die SOPOH hanteert voor robuuste scholen en dat het leerlingenaantal nog steeds dalende is en in de afgelopen periode nog sneller dan eerst voorzien;

- dat het leerlingenaantal inmiddels meer dan drie jaar ruim onder de opheffingsnorm voor de gemeente Haarlemmermeer is gezakt;
- dat door het gebrek aan instroom van leerlingen en de beperkte omvang van de onderbouw er geen perspectief is op groei van het aantal leerlingen;
- er geen perspectief is op nieuwbouw in een afzienbare periode die zou kunnen leiden tot groei van de school;
- dat er zorgen zijn over de ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs zeker nu drie van de zes aspecten van eindtoets 2021 onder het minimale referentieniveau liggen;
- dat de kwaliteit van de school (verder) onder druk komt door het vertrek van een deel van het personeel;
- dat het op termijn voor de Zilvermeeuw niet meer mogelijk zal zijn om nog een sluitende exploitatie te realiseren mede vanwege de dalende bekostiging en de aanzienlijke leegstand in het gebouw;
- dat een daadwerkelijke fusie met een andere school van SOPOH of van een ander schoolbestuur vooral vanwege de diversiteit in de samenstelling van de leerlingenpopulatie van de Zilvermeeuw niet haalbaar is.

Gelet op deze ontwikkelingen kan het bestuur van SOPOH de kwaliteit van het onderwijs op de Zilvermeeuw niet langer meer duurzaam garanderen en rest er geen andere mogelijkheid dan het voorgenomen besluit te nemen tot opheffing van de Zilvereeuw per de eerst mogelijke datum, zijnde 1 augustus 2022.

6. Gevolgen en regeling van de gevolgen van de opheffing voor de personeelsleden

Als gevolg van de opheffing van de Zilvermeeuw kunnen de personeelsleden niet langer tewerk worden gesteld aan deze school.
Alle personeelsleden hebben een bestuursaanstelling en dat betekent dat de werkgelegenheid van de personeelsleden niet in het geding is. Medewerkers zullen met behoud van hun functie en arbeidsvoorwaarden worden overgeplaatst naar andere scholen binnen SOPOH, waarbij zowel organisatiebelang als persoonlijk belang en persoonlijke wensen meegewogen worden. Met elk personeelslid zal in een persoonlijk gesprek worden gevoerd waarin deze zaken aan de orde kunnen worden gesteld en
Het geldende SOPOH-beleid geeft aan dat medewerkers in de verplichte mobiliteit twee jaar lang niet opnieuw verplicht kunnen worden overgeplaatst. Dat betekent dat medewerkers van de Zilvermeeuw die op een andere school worden geplaatst twee jaar vrijgesteld zijn van verplichte overplaatsing.
Het personeelsbeleid van SOPOH blijft voor de personeelsleden die als gevolg van de opheffing worden overgeplaatst naar een andere school onverkort van toepassing.

7. Gevolgen en regeling van de gevolgen van de opheffing voor de ouders en leerlingen

De leerlingen zullen als gevolg van de opheffing van de school moeten worden ingeschreven aan een andere school. Hierin is de vrije keuze van ouders vanzelfsprekend. Voor deze leerlingen blijft echter openbaar onderwijs in de buurt voldoende beschikbaar en wel bij ’t Joppe en voor HB-leerlingen op Twickel. Daarnaast is er voor ouders die hechten aan een school in de buurt de mogelijkheid om in te schrijven aan de Reiger. Tevens zijn er net buiten de Haarlemmermeer verschillende openbare basisscholen voor leerlingen die woonachtig zijn in de Duin en Bollenstreek zoals de Tweemaster in Lisse.

Gelet op dit gevolg van de opheffing van de Zilvermeeuw worden de volgende faciliteiten aan geboden aan de ouders en de leerlingen:

- De ouders en leerlingen worden actief begeleid bij de keuze voor, en de overstap naar een nieuwe school. In dit verband kan door ouders en leerlingen aanspraak worden gemaakt op een gesprek met een teamlid waarbij de mogelijke keuzes voor een andere school worden toegelicht inclusief de voor- en nadelen van de verschillende keuzes gerelateerd ook aan de onderwijsbehoeften van de leerling;
- Voor elke leerling wordt een onderwijskundig rapport (OKR) opgesteld dat voldoet aan de eisen van de onderwijsinspectie. Elke ouder krijgt dit rapport toegestuurd met het verzoek dit te ondertekenen voor gezien. Elke ouder heeft de mogelijkheid om feedback te geven, welke feedback aan het rapport wordt toegevoegd;
- Er wordt zorggedragen voor een warme overdracht van de leerlingen naar de nieuwe school. In het kader van deze warme overdracht worden ouders, mits de ontvangende school hiertoe ook bereid is, uitgenodigd om bij het overdrachtsgesprek tussen de leerkrachten en de ontvangende school aanwezig te zijn;
- Aan leerlingen die daar behoefte aan hebben wordt op onderwijsinhoudelijk en sociaal-emotioneel vlak extra begeleiding aangeboden indien dit noodzakelijk is om de overstap naar een nieuwe school tot een succes te maken. Inrichting van deze begeleiding is maatwerk en wordt in afstemming tussen ouders en de school vastgesteld.

8. Vervolgtraject.

Bevoegdheden

Verschillende geledingen zijn betrokken bij het besluit tot opheffing van de school, te weten:

- Het College van Bestuur van SOPOH neemt het besluit tot opheffing.
- De medezeggenschapsraad heeft op basis van artikel 11 lid 1 sub c van de Wet medezeggenschap op scholen een adviesbevoegdheid ten aanzien van het voorgenomen besluit tot opheffing van de school.
- De personeelsgeleding van de medezeggenschapsraad heeft op basis van artikel 12 lid 1 sub a van de Wet medezeggenschap op scholen een instemmingsbevoegdheid ten aanzien van de gevolgen voor het personeel van het voorgenomen besluit tot opheffing van de school.
- De oudergeleding van de medezeggenschapsraad heeft op basis van artikel 12 lid 1 sub a van de Wet medezeggenschap op scholen een instemmingsbevoegdheid ten aanzien van de gevolgen voor de ouders en de leerlingen van het voorgenomen besluit tot opheffing van de school
- De Raad van Toezicht van SOPOH wordt geraadpleegd over het voorgenomen besluit tot opheffing van een school.
- de gemeenteraad van de Haarlemmermeer dient op grond van artikel 159 lid 4 van de Wet op het primair onderwijs in te stemmen met de opheffing.

Daarnaast dient op grond van artikel 15 lid 3 van de Wet medezeggenschap op scholen voorafgaand aan het nemen van het besluit tot opheffing van de school in het kader van het medezeggenschapstraject een ouderraadpleging te worden.

Tijdpad besluitvorming

Het tijdpad om te komen tot de opheffing van De Zilvermeeuw per 1 augustus 2022 is als volgt:

Begin November 2021	Voorgenomen besluit tot opheffing van de Zilvermeeuw per 1 augustus 2022 door het College van Bestuur van SOPOH en het voorleggen van het voorgenomen besluit aan de medezeggenschapsraad van de Zilvermeeuw en de Raad van Toezicht

	SOPOH en de gemeenteraad Haarlemmermeer. Tevens in overleg met de MR de organisatie van een ouderraadpleging
Voor 15 december	Ontvangst besluiten MR, oudergeleding, personeelsgeleding en de Raad van Toezicht
Voor 22 december	Besluit College van Bestuur van SOPOH tot opheffing van de Zilvermeeuw per 1 augustus 2022
Voor 1 februari 2022	Besluit gemeenteraad Haarlemmermeer inzake instemming met opheffing de Zilvermeeuw
1 augustus 2022	Effectuering opheffing